

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารสินค้าคงคลัง เป็นสิ่งสำคัญในระบบโลจิสติกส์ และการจัดการซัพพลายเชน สินค้าคงคลังถือเป็นเงินลงทุนที่สำคัญอย่างหนึ่งในองค์กร การจัดการสินค้าคงคลังที่ดี ก่อให้เกิดสภาพคล่องและผลตอบแทนจากการลงทุน การบริหารสินค้าคงคลังที่ดี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อให้การลงทุนในต้นทุนมูลค่าสินค้าคงคลังต่ำที่สุด และประการที่สอง คือ เพื่อให้ระดับการให้บริการลูกค้าและการให้บริการแก่แผนกผลิตสูงที่สุด

บริษัทกรณีศึกษา เป็นตัวแทนนำเข้าและจำหน่ายสารหล่อลื่นเฉพาะ สำหรับเครื่องจักรโรงงานอุตสาหกรรม จากประเทศเยอรมันนี ลูกค้าภายในประเทศไทยและประเทศใกล้เคียงส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มขนาดใหญ่หลายประเภท เป็นผลให้จำนวนรายการสินค้าคงคลังที่จำหน่าย มีมากกว่า 2,500 รายการ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ เกิดขึ้นจากกรณีไม่มีสินค้าในคลังสินค้าเพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้า เป็นผลให้ต้องทำการสั่งซื้อผ่านการขนส่งสินค้าทางอากาศ เป็นผลให้ต้องเสียค่าบริการในการขนส่งสินค้าเป็นจำนวนเงินที่สูง และกรณีส่งมอบสินค้าล่าช้าเนื่องจากมีสินค้าบางรายการไม่อนุญาตให้ใช้การขนส่งทางอากาศ

บริษัทกรณีศึกษา มีพื้นที่คลังสินค้าสำหรับจัดเก็บสินค้า เพื่อรอการจำหน่ายประมาณ 400 รายการ เนื่องจากสินค้ามีราคาสูง ทำให้เกิดการสั่งซื้อเร่งด่วนบ่อยครั้ง ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ (Ordering Cost) ของบริษัทมีจำนวนที่สูง อีกทั้งบริษัทยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลสำหรับการดูแลและควบคุมสินค้าคงคลัง ซึ่งต้องทำหน้าที่ดูแลสินค้าคงคลังและการสั่งซื้อ โดยการทำงานในปัจจุบันผู้ปฏิบัติงานอาศัยประสบการณ์ส่วนบุคคล ในการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่มีอยู่ ทำให้บางครั้งก่อให้เกิดความเสียหายกับลูกค้าในกรณีที่สินค้าขาดมือ ไม่สามารถส่งสินค้าได้ตามกำหนด ทำให้ลูกค้าต้องหยุดสายการผลิต

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ ของการบริหารสินค้าคงคลัง ในธุรกิจนำเข้าสารหล่อลื่นสำหรับเครื่องจักรอุตสาหกรรม เพื่อให้บริษัทสามารถบริหารสินค้าคงคลัง อยู่ในระดับการให้บริการที่ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ และสามารถลดการลงทุนในสินค้าคงคลังให้ต่ำที่สุด

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางบริหารสินค้าคงคลังในธุรกิจนำเข้าสารหล่อลื่นสำหรับเครื่องจักร

2. เพื่อศึกษารูปแบบการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณและ โปรแกรมสำเร็จรูปแบบจำลองสถานการณ์ สำหรับการบริหารสินค้าคงคลังในธุรกิจนำเข้าสารหล่อลื่น

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบแนวทาง การบริหารสินค้าคงคลัง ของธุรกิจนำเข้าสารหล่อลื่นสำหรับเครื่องจักรอุตสาหกรรม
2. ทำให้ทราบแนวทาง การประยุกต์ใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และ โปรแกรมสำเร็จรูปสถานการณ์จำลอง สำหรับการบริหารสินค้าคงคลัง
3. เสนอแนวทางการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในธุรกิจแก่บริษัทกรณีศึกษา จากผลการศึกษาการบริหารสินค้าคงคลัง ภายใต้ระดับบริการที่ลูกค้าพึงพอใจ และต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม

### ขอบเขตการวิจัย

1. งานนิพนธ์นี้ใช้รูปแบบกรณีศึกษา โดยเลือกธุรกิจนำเข้าสารหล่อลื่น จำนวน 1 ราย
2. งานนิพนธ์นี้ เน้นการศึกษาการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ สำหรับการบริหารสินค้าคงคลัง โดยมีการกำหนดตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการศึกษา ให้เป็นตัวแปรคงที่ เพื่อลดความซับซ้อนของการศึกษา
3. งานนิพนธ์นี้ใช้ข้อมูลของสินค้าจำนวน 5 รายการ ระหว่างเดือนมกราคม 2547 ถึง ธันวาคม 2548 เป็นตัวแทนในการศึกษาระบบสินค้าคงคลังทั้งหมด
4. ต้นทุนรวมในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็นสองกรณี คือ กรณีแบบจำลองการสั่งซื้อแบบประหยัด จะประกอบด้วยต้นทุนการสั่งซื้อ และต้นทุนการจัดเก็บ กรณีที่สองการใช้สถานการณ์จำลอง ต้นทุนรวมจะประกอบด้วย ต้นทุนการสั่งซื้อ ต้นทุนการจัดเก็บ และต้นทุนเสียโอกาส

### ข้อจำกัดในงานวิจัย

1. เนื่องจากราคาซื้อขายสินค้าของบริษัทเป็นความลับ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การศึกษานี้จึงใช้ราคาสินค้าเฉลี่ย เพื่อให้มูลค่าของสินค้าคงคลัง
2. งานนิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาจากข้อมูลสินค้าคงคลังสารหล่อลื่น ในระหว่างปี 2547 ถึง 2548 ซึ่งรายการสินค้าอาจมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความต้องการของตลาดในอนาคต

3. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษา นโยบายการบริหารสินค้าคงคลัง ในการศึกษา  
เป็นปัจจัยที่ได้จากบริษัทกรณีศึกษา ซึ่งการนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรอื่น ควรมีการพิจารณา  
ผลกระทบของปัจจัยต่าง ๆ ก่อนนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อลดความผิดพลาด

#### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สารหล่อลื่น (Lubricant) ในที่นี้ หมายถึง จาระบี และน้ำมันหล่อลื่นที่ใช้สำหรับ  
เครื่องจักรอุตสาหกรรม
2. แบบจำลองสถานการณ์ หมายถึง การจำลองพฤติกรรมของระบบ โดยใช้หลักทาง  
สถิติจำลองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตโดยใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เข้าช่วย เพื่อหาความสัมพันธ์ที่มี  
ต่อกันของแต่ละองค์ประกอบในระบบแทนการปฏิบัติจริง